

Veverkov žlab vo V masíve Slavkovského štítu a pod ním známy aj dnes ľadolezcami vyhľadávaný Veverkov ľadopád nesie meno skromného tatranského horolezca.

Antek VEVERKA

Študentské roky prežíval pod dojomom vtedajších veľkolepých horolezeckých filmov: Biele peklo i Piz Palu, Boj o Matterhorn, Modré svetlo. Boli to filmy o zimných výstupoch, o boji s masami snehu a ľadu. Zanechali v ňom mocnú túžbu, ktorú predbežne nasycoval túrami po krásnych, dlhých zasnežených hrebeňoch a chrbtoch Šumavy a Beskýd. Sníval o bielych štítoch, zahalených do jagavej šaty, o zradných ľadopádoch, cez ktoré sa treba prebijať a pritom sa cieľavedome snažil splniť svoju dávnu túžbu.

Roku 1931 prijíma učiteľské miesto v Poprade, pod vysnenými a vrúcne milovanými Tatrami. Plný elánu, s odbornými a pedagogickými vedomosťami sa čoskoro stáva vážnym a milovaným učiteľom, ktorý dobre ovláda nielen svoj vyučovací predmet, ale rovnako dobre aj lyže a horolezectvo. Veselý, skromný učiteľ, dobrý športovec si získava mládež. Spočiatku je pre ňu aj na výletoch „pán učiteľ“, neskôr priateľ - Antek. Pod jeho vedením vyrastá Slávo Cagašik, Jožo Slivka, Faňo Odložilík i ďalší, ktorí neskôr výkonmi predstihnú svojho učiteľa a prispievajú k rozkvetu tatranského horolezectva. Hory boli Antkovi všetkým. O svojich výkonoch si nerobil presné záznamy, ale tí, čo ho dobre poznali, vravia, že azda vystúpil na každý tatranský štít. Tak, ako iní zbierajú známkový, on bol „zberateľom štítov“. Nešpecializoval sa na exponované steny, radšej mal dlhé hrebeňovky. Najväčšiu radosť mal

zo zimných výstupov. V Tatrách sa učil, pripravoval na Alpy. Vykonal klasický, štvorkilometrový výstup na Mt. Blanc. Do Tatier sa vrátil zas bohatší o skúsenosti z výstupov v snehu a ľade. V apríli 1937 urobil prvovýstup na Bráničku z Veľkej Studenej doliny, vo februári r. 1939 podnikol s Edom Kirchnerom, chatárom zo Zbojníckej chaty, významný prvovýstup severovýchodnou roklinou na Slavkovský štít. Vystúpiť do rokliny, to si vyžiadalo doslova vyrúbať cestu ľadovou stenou zamrznutého Slavkovského vodopádu. Ďalšie cesty do Tatier mu zahatala druhá svetová vojna. Antek sa r. 1939 vracia pod Beskydy a jeho život opäť ovláda túžba horách. Nestráca k nim lásku, nestráca nádej. Pripravuje sa a uprostred krušných rokov myslí na novú generáciu. Medzi inými povojnovými návštevníkmi Tatier je aj Antek Veverka. Na Bilíkovej chate ho víta jeho bývalý žiak, teraz chatár a vynikajúci horolezec, Slávo Cagašik. Veverka je opäť plný elánu. Opäť sú okolo neho mladí nadšenci horolezectva. Vedie kurzy, píše články, pripravuje príručky sprievodcu, knihy nadchýnajúce pre krásu hôr a pravé kamarátstvo. Na povojnovom knižnom trhu sa objavujú prvé lastovičky horolezeckej literatúry - Základy horolezectví (spoluautor F. Kroutil), Boj o vrcholy, S čakanom a lanom a turistický sprievodca Vysoké Tatry. Do záznamov zimných tatranských prvovýstupov kronikár zapisuje: 27. III. 1947 - Prostredný hrot zo Sedla pod Prostredným (Veverka a druhovia) a neskôr 6. IV. 1950 - Vyšná Barania strážnica (Veverka a druhovia). Antek nechýba pri pripravách čs. reprezentačného horolezeckého družstva na zimný prechod hlavným hrebeňom Tatier. Zúčastňuje sa prvého zimného prechodu hrebeňom Liptovských Tatier. Prekročil už štyridsiatu, a pritom je duchom a silami sviežejší ako niektorí frekventanti kurzu, ktorý vedie. Za ranného šera sa vytráti z chaty, prejde zasnežený hrebeň Belanských Tatier a kým sa začne predpoludňajší program kurzu, Antek je už späť. V skalách a snehu bol húževnatý, nezlomný, medzi ľuďmi usmiaty, skromný, vždy pripravený poradiť a pomôcť.

Všetky tieto vlastnosti si preniesol z hôr do každodenného života a jeho najtvrdších dní. Náhodne si prečítal svoj lekársky záznam; vedel, že zákerná choroba ho tvrdo skosí, ale nepoddal sa. To, čo on vedel niekoľko rokov dopredu, dozvedeli sa jeho najbližší, až keď ich opustil. Bojoval o svoj život v skalách, bojoval oň statočne až do posledných dní v meste. Odišiel, ale v Tatrách je stále. Patrí k nim, je nezabudnuteľnou postavou medzi tatrancami. Ne-venčia ho epitetá kráľa horských vodcov, hoci bol vodcom mnohých. Nemá povest' najlepšieho technika skalných stien, ale trvalú hodnotu veľkého milovníka hôr, veľkého učiteľa horolezcov. Jeho drobná práca priniesla nedocenené a pritom veľké výsledky pre tatranské horolezectvo a nadovšetko nezabudnuteľné priateľstvo. Zostal vzorom všestranného horolezca v technike na skale i v snehu, v publicite a vo výchove, zostal navždy zapísaný v našich srdciach.

(Podľa J.Pacl, KS-1967)